5 పరిమళించిన నిర్గంధ కుసుమం

ఆఫీసునించి బయటపడి రోడ్డుమీదికి మరలగానే వెంకట్రావు ఒకసారి స్వేచ్ఛగా తన చుట్టూ చూసి చేతులు దులుపుకున్నాడు. ఉదయాన్నించీ తాను రాసిన కాగితాలూ, తిన్న చీవాట్లూ, చేసిన పొరపాట్లూ లెక్కకి మించిపోయాయి. అయితే అనుదినమూ జరిగే విషయాలు అట్టే కాలం బాధపెట్టవు; నిత్యం చచ్చేవాడికి ఏడిచేవాడెవడూ?

ఇలాగే అనుకుంటూంటాడు వెంకట్రావు ప్రతీ రోజూ.

"ఏం వెంకట్రావ్!"

ఎవరో తనను పిలుస్తున్నారు. గిరుక్కున వెనక్కి తిరిగాడు. దూరాన తన పూర్వమిత్రుడు ఆచారి తనని పిలుస్తూ, తనవైపే నడిచి వస్తున్నాడు. తానూ, వాడూ పూర్వం గడిపిన చక్కటి రోజులూ, వాడి చేష్టలూ, తన కనేక విధాల వాడు చేసిన ఉపకారాలూ జ్ఞప్తికి వచ్చాయి వెంకట్రావుకి.

"ఎప్పుడొచ్చావురా?"

"ఇప్పుడే-బస్సు దిగాను."

"అంతా కులాసాగా?"

"ఆఁ...."

వెంకట్రావుకి మంచి రోజులు కరువు, డబ్బు కరువు, స్నేహితులు కరువు-ఇప్పుడు మాటలూ కరువయ్యాయి.

"హెల్తు ఆఫీసులో పనిమీద వచ్చాను."

"అహా...."

ఇద్దరూ మౌనంగా నడుస్తున్నారు.

కాఫీహోటలు దగ్గరికి వొస్తున్నకొద్దీ వెంకట్రావు గుండెల్లో దడ పట్టుకుని ఎక్కువ కాసాగింది. ఆవేళ ఒకటో తారీఖు. జీతం అందుకుని తెచ్చుకుంటున్నాడు వెంకట్రావు. ఆచారికి కాఫీ ఇచ్చుకోవాలి. వాడిచేత డబ్బులు ఇప్పిస్తే ఏం బావుంటుంది?

ఈ ఆలోచనల మధ్య రానేవచ్చింది కాఫీ హోటలు. ఆచారి ఏమీ ప్రయత్నం లేకుండానే హోటల్లోకి దారి తీశాడు. వెంకట్రావు గుండెలు చేతితో పట్టుకుని వెనక నడిచాడు.

ఇద్దరూ వెళ్ళి ఓమూల కూర్చున్నారు. సెర్వర్ వచ్చి "ఏం కావాలి సార్?" అన్నాడు.

"రెండు స్వీట్—"

ఆచారి నిస్సందేహంగా ఆర్డర్ చేసేసరికి గతుక్కుమన్నాడు వెంకట్రావు-రెండు అర్లు పన్నెండణాలు....

"ఒకటే తీసుకురా...." అన్నాడు ఎంత తగ్గినా మంచిదేనని.

"అదేమిట్రా? కాశీలో వదలిపెట్టావేంటి?"

"అహాఁ....స్వీటెందుకు అని—"

సెర్వరు తెల్లబోయి చూసి, వెళ్ళి రెండు స్వీట్సు తెచ్చాడు. వెంకట్రావు కాల్తోన్న ఇనుములాగ నోట్లో పెట్టుకున్నాడు స్వీట్‌ని. స్వీట్ అరణాలూ, హాట్ .ఓ పావలా, కాఫీ—వెధవది....స్పెషల్ హోటలు—ఎనిమిదణాలు....రెండుం పావలా....

[illegible]ావు ఓసారి తన జేబులోని డబ్బువేపు చూసుకున్నాడు. [illegible] ఒక్క రూపాయి తరిగితే రుక్మిణమ్మ చేసే రాద్ధాంతమూ, గోలా చెవిలో మారుమోగడం మొదలెట్టాయ్.

పోనీ, ఆచారిని బిల్లు పే చెయనిస్తే?

"ఛా" అనుకున్నాడు వెంకట్రావు. తన కెన్నిసార్లు ఇచ్చుకో లేదు కాఫీ? తను ఎలా లేదన్నా ఆచారి చేస్తూన్న అయ్యవారి ఉద్యోగం కన్న ఎక్కువ ఉద్యోగమే చేస్తున్నాడు.

బూందీ—కాఫీ....సర్వర్ యిచ్చిన బిల్లూ తీసుకున్నాడు వెంకట్రావు. ఇంతసేపూ ఏం మాట్లాడుతున్నాడో తనకి తెలీదు. ఈ క్షణంకోసం తాను భయంగా ఎదురు చూశాడు. ఆచారి బిల్లు తీసుకునే ప్రయత్నం కూడా చెయ్యలేదు.

వెంకట్రావు బిల్లు ఇచ్చుకుని బయటికి నడిచాడు—సంతోషం తోనూ, విచారంతోనూ....వెనకాలే ఆచారి వస్తూ రెండు కిళ్లీలు కొని, ఒకటి వెంకట్రావు కిచ్చాడు.

"మరి నేను వెళ్తానూ?" అన్నాడు ఆచారి.

వెంకట్రావుకి తన పరువుప్రతిష్ఠలు త్రాసులో ఉన్నట్లు కనిపించాయి. కొంచెం ఆలోచించకుండా "రాత్రికి యింటికి వచ్చేయ్" అన్నాడు.

"చెప్పలేనురా. మూడొంతులు ఒస్తాన్లే."

ఆచారి అటువైపు నడిచాడు. వెంకట్రావు ఇంటివైపు నడిచాడు.

* * *

గుమ్మం ఎక్కి, తలుపు తోసుకుని వెంకట్రావు గదిలోకి వెళ్ళాడు. చొక్కా తీసి పాగాకొయ్యకి తగిలించాడు.

రుక్మిణమ్మ వచ్చి, "ఏం ఆలస్యం ఐంది?" అన్నది.

"చిన్న పని ఉండి ఆలస్యం అయిందిలే—" అన్నాడు వెంకట్రావు.

అతని జేబు తడుముతూన్న రుక్మిణమ్మ ఓసారి డబ్బంతా లెక్కచూసి తెల్లబోయి, "డబ్బు తక్కువుందే!" అంది.

"ఆc-కొంచెం తక్కు వుంటుందిలే" అన్నాడు వెంకట్రావు.

"ఏం?" అన్నది రుక్మిణి ఛర్రున.

"కొంచెం ఖర్చు చేసాను." దోషిగా, దీనంగా అన్నాడు వెంకట్రావు.

"ఎందుకనీ అడుగుతున్నానూ?"

"స్నేహితు డొచ్చాడులేవే."

అనేశాడు వెంకట్రావు, మరి చేసేది లేక. రుక్మిణి దగ్గర ఈ ఆటలు సాగవు. రెండుం పావలా!

"ఇలా తగలేస్తారని తెలిసే నేను గోల పెడుతూంటాను. అయ్యో! ఎంత దూబరా! ఎవడో వస్తే, మూడు రూపాయిల ఖర్చా?"

"రెండుం పావలాయే!"

"అదంటే అంతే. అయినా మగాళ్ళకి బుద్ధి ఉండకపోతే" నన్నది రుక్మిణి.

అంతటితో ఆ పతివ్రత శాంతించినందులకు చాలా సంతోషించాడు వెంకట్రావు. కాని, తరవాత విషయం ఇంకా అతన్ని భయ పెడుతూనే ఉంది.

నెమ్మదిగా, "రాత్రికి వాడిని భోజనానికి రమ్మన్నాను" అన్నాడు వెంకట్రావు—ఇల్లంటుకుందన్నట్లు.

"ఎవరినీ?" అంది రుక్మిణి కోపంగా చూస్తూ.

"నా స్నేహితుణ్ణే."

"ఎందుకూ?"

"భోజనానికి."

"ఇక్కడ సేవ చేసేందుకో మనిషుందని, అడ్డమైన వాళ్ళనీ నా పీకలమీదికి తెచ్చి ఎక్కిస్తే, నేనేం చెయ్యలేను" అంది రుక్మిణి.

"అదికాదే—వాడు నాకు చాలా...."

"వీల్లేదు-అంటే వీల్లేదు" రూలింగు ఇచ్చేసింది రుక్మిణి.

వెంకట్రావుకి కోపం రాదు. వచ్చినా లాభం లేదనే విషయం అతనికి తెలుసును. అతను రుక్మిణిని బ్రతిమాలసాగాడు. కొన్ని పడికట్టు మాటలున్నాయ్ ఆమెని అంగీకరింప జెయ్యడానికి. ఆమెనీ, ఆమె తల్లినీ, చెల్లెళ్ళనీ పొగిడే మాటలవి. వెంకట్రావు వాటిని ఆపత్సమయాలలో మాత్రమే ఉపయోగిస్తూంటాడు.

ఇవాళ అవన్నీ వాడేశాడు. అవి పని చేశాయి. ఇంకెప్పుడూ ఎవరినీ ముందరగా తన అనుమతి తీసుకోకుండా భోజనానికి పిలవనని

వెంకట్రావు దగ్గర మాట తీసుకుని, రాత్రికి మిత్రుణ్ణి పిలిచినందుకు క్షమించింది రుక్మిణమ్మ.

వీధి అరుగుమీద కూర్చుని, మామూలు ప్రకారం వచ్చేపోయే వాళ్ళని చూస్తున్నాడు వెంకట్రావు. సాయంత్రాలు అతను బయట తిరిగేందుకు రూల్సు అంగీకరించవు.

ఎవడో-పిచ్చివాడల్లే ఉన్నాడు. వీధంతా ధూళిచేస్తూ ఉనే న్నాడు. ఓ క్షణం వినోదంగా వాడివైపు చూశాడు వెంకట్రా కాని, వాడు దారినిపోతోన్న ప్రతీవాడి చెయ్యి పట్టుకుని ఏదో చెప్తోన్నాడు. తరువాత వాడిని వదిలి ఇంకో చెయ్యి. తరువాత ఇంకోటి.

కొంచెం దగ్గిరకి వచ్చాడు పిచ్చివాడు. ఒకడి చెయ్యి పట్టుకుని, "నువ్వు పుట్టినందువల్ల ఏం ఉపకారం జరిగింది?" అని గట్టిగా అడిగాడు. చెయ్యి స్వంతదారు తెల్లబోయి చూస్తూంటే వికటంగా ఒక అట్టహాసం చేసి వాణ్ణి వదిలి మరో చెయ్యి తీసుకున్నాడు.

వెంకట్రావు కొంచెం భయపడ్డాడు- వాడు తన జోలికీ వస్తాడని.

లేవబోయాడు. కాని, పిచ్చివాడు గభీమని వచ్చి అతని చెయ్యి పట్టుకున్నాడు. "నువ్వు పుట్టినందువల్ల లోకానికి ఏం ఉపకారం జరిగింది?" అని అరిచాడు.

వెంకట్రావు ఇంతసేపూ పిచ్చివాడికి భయపడ్డాడు—కాని, ఏదో శాంతితో వెలుగుతూన్న వాడి కళ్ళని చూశాక. అతనికి ఆ ప్రశ్న వెయ్యిరెట్ల బలంతో భయపెట్ట సాగింది.

"చచ్చిపో- నీ వల్ల ఎవ్వరికీ ఉపకారం జరిగి ఉండకపోతే నువ్వెందుకూ? చచ్చిపో."

పిచ్చివాడు నవ్వాడు. వెంకట్రావు చెవుల్లో ఆ మాటలు తిరిగి తిరిగి బలంగా మారుమోగుతున్నాయ్, పిచ్చివాడు వెళ్ళిపోయాడు.

వెంకట్రావు కూర్చున్న చోటునుంచి లేవలేకపోయాడు. తాను ఎవరి కుపకారం చేశాడు? అయితే ఎందుకు బ్రతికి ఉండాలి?

అన్నీ ఆలోచించుకుంటూ కూర్చున్నాడు వెంకట్రావు. ఎనిమి

చానికి గొప్పవారి జాడలేదు. అప్పుడే రుక్మిణికి కోపం రాసాగింది. వెవారి వస్తే బాగుండు ననుకున్నాడు.

ఎనిమిదిన్నర, తొమ్మిది. ఆచారి రాలేదు.

"ఈ మాత్రం దానికి నన్ను చంపేరు. స్నేహితుడు వస్తానని ఎందుకు చెప్పాడూ?"

రుక్మిణి నోటికి హద్దులులేవు. ఇష్టం వచ్చినట్లు మొగుణ్ణీ, వాడి మిత్రుణ్ణీ తిట్టి, తరువాత భోజనం చేసింది. కోపంలో వెంక ట్రావుకి అన్నం పెట్టడం మరిచిపోయింది.

*   *   *

వీధి అరుగుమీద పడుకున్న వెంకట్రావు అర్ధరాత్రివేళ లేచాడు. వెన్నెల విరివిగా కాస్తోంది.

ఆ నిశ్శబ్ద వాతావరణంలో అతనికి సాయంత్రంనించీ జరిగిన దంతా జ్ఞాపకం వచ్చింది—ఆ పిచ్చివాడి మాటలన్నీ జ్ఞాపకం వచ్చాయి.

"నువ్వు పుట్టడంవల్ల లోకానికి ఏం ఉపకారం జరిగింది?"

ఏం జరిగింది? తాను చిన్నప్పుడు వారాలు చేసుకుని చదివి స్కూల్ ఫైనల్ పేసయ్యాడు. తరువాత గుమాస్తాగా చేరాడు. నాటి నుంచి నేటివరకూ అదే ఉద్యోగం. వచ్చిన కాగితానికల్లా నెంబరు వెయ్యడం, అది ఎవరికి చెందాలో వాళ్ళకి పంపడం. వెళ్ళాల్సిన కాగి తాలకి పోస్టేజి సరిగ్గా అతికించి చిరునామా జాగ్రత్తగా వ్రాసిపంపడం.

ఇందులో ఏం ఉపకారం జరిగింది? ఏమీలేదు. పోనీ గృహస్థు డుగానైనా తానెవరికైనా ఉపకారం చేశాడా? అంతకన్నా లేదు. ఈ గయ్యాళి భార్యతో ఎవరికీ ఓ పూట అన్నం పెట్టడానికైనా తనకి స్వతంత్రం లేదు.

అయితే?

తాను చచ్చిపోవాలి. తనవల్ల ప్రయోజనం లేదు లోకానికి. పిచ్చివాడు చెప్పాడు- తను చచ్చిపోవాలి. వాడు పిచ్చివాడు కాదు- మహా జ్ఞాని.

ఒక్కసారి మరణం ద్వారా తాను పొందబోయే సౌందుకు
ట్రావు కళ్ళకి కనబడసాగాయ్. తప్పు కాగితాలు పంపినందు
స్త్రాలు తనని తిట్టరు. అర్థ మృతుడిగా ఈ జీవితం గడపనక్కరలేదే
బాధ వదిలిపోతుంది.

నిజమే, చచ్చిపోవాలి.

వెంకట్రావు లేచాడు. ఎలా చచ్చిపోవాలనే సమస్య అతనికి ముఖ్యమైనది కాదు. ఊరుబయట నుయ్యి ఉంది. చావుల నుయ్యి. తొందరగా నడవసాగాడు. ఈ కష్టాలకీ, ఈ జీవితానికీ, ఈ నాటితో స్వస్తి. నడిచాడు, నుయ్యి కనిపిస్తోంది వెన్నెట్లో. తన కోసమే అది అక్కడ ఉన్నట్లు కనిపిస్తోంది.

చిరునవ్వు నవ్వుదామనుకున్నాడు వెంకట్రావు. నవ్వలేకపోయాడు. కాళ్ళు కొంచెం నెమ్మదిగా అడుగువెయ్యడం ప్రారంభించాయ్.

హఠాత్తుగా, ఆ ప్రశాంతతని చీల్చుకుంటూ ఓ వికటాట్టహాసం వినిపించింది. వెంకట్రావు అడుగుతీసి అడుగు పెట్టలేకపోయాడు.... భూత ప్రేత పిశాచ....

ఎవరూ కాదు. పిచ్చివాడు ఆ నూతి పక్కనించి నడిచివచ్చి వెంకట్రావు చెయ్యి పట్టుకుని, "ఎందుకొచ్చావ్?" అన్నాడు.

"చచ్చిపోడానికి...."

"ఏం?"

నిశ్చింతగా చెప్పాడు వెంకట్రావు-"నేను ఎవరికీ ఉపకారం చెయ్యలేదు" అని.

ఈసారి తేలిగ్గా నవ్వాడు పిచ్చివాడు.

"మూర్ఖులు....మూర్ఖుడివి!" అని అరిచాడు.

వెంకట్రావు తెల్లబోయాడు.

"నువ్వు చావొద్దు. పో" అన్నాడు.

వెంకట్రావుకి కొండంత ధైర్యం వచ్చింది.

"కాదు- నువ్వే చెప్పావ్ చావమని. నేను చచ్చిపోతాను" అన్నాడు.

"....లేదు. నువ్వు చాలా ఉపకారం చేశావ్. నీవల్ల ప్రపంచానికి గొప్ప ప్రమాదం తప్పించబడింది" అన్నాడు పిచ్చివాడు.

వెంకట్రావు తెల్లబోయాడు.

"నా వల్లనా? ఉపకారమా?" అన్నాడు.

"అఁ! నీ భార్య గయ్యాళి కదూ?"

"ఔను....మహాఁ గయ్యాళి."

"వెర్రివాడా! ఆమెని పెళ్ళాడి ఓ మనిషిని రక్షించావ్. ఆ బాధలన్నీ వాడికి బదులు అనుభవిస్తున్నావ్. ఇంతకన్న ఉపకారం ఏముంది? ఫో" అన్నాడు పిచ్చివాడు.

వెంకట్రావు ఇక ముందడుగు వెయ్యలేకపోయాడు వెనుదిరిగి వేగంగా నడవసాగాడు. తరువాత పరిగెట్టసాగాడు. ఉపకారం చేశాడు! తనవల్ల లోకానికి ప్రయోజనం ఉంది! పరుగు....వేగం... మహావేగం.

మర్నాడు ఉదయం వెంకట్రావుకి పెద్ద జ్వరం వచ్చింది. అలా జబ్బు పడ్డందుకు రుక్మిణి అతన్ని చెడతిట్టిపోసింది.

కథా నిలయం
885
శ్రీకాకుళం